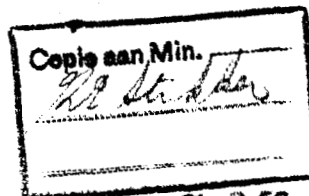

CODETELEGRAM

FC

NIEUW-GUINEA

24-8-50

24-8-50

GEHEIM

Voor van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker persoonlijk.
Verwezen wordt naar Uw telegram 237.

Naar aanleiding van Uw voornemen om de H.I. via Rum schriftelijk Uw teleurstelling over de rede van Sukarno kenbaar te maken, merk ik op, dat Hirschfeld bij afscheidbezoeken zowel bij Hatta als bij Sukarno zelf aanstonds op de rede heeft gereageerd en daarbij de verwachting heeft uitgesproken, dat zij ook bij de Nederlandse Regering niet in goede aarde zou vallen. De rede heeft ook bij Cochran, Karmade en andere buitenlandse vertegenwoordigers veel critiek ontwekt. Hoewel bepaald ook naar mijn gevoelen wel iets ervoor te zeggen zou zijn, dat Nederland aan zijn mincegen officieel uiting zou geven, heb ik toch uiteindelijk geseend U niet in die richting te moeten adviseren omdat op een rede van een staatsheofd andere dan op die van een minister door een vreemde regering nu eenmaal slechts met de uiterste voorzichtigheid moet worden gereageerd. Het spreekt i.c. vooral, omdat tijdens het uitspreken van de rede geen normaal kabinet aanwezig was en critiek op de rede dus spoedig een aanval op Sukarno persoonlijk wordt, waardoor nieuwe gevoelsreacties worden opgeroepen. Een schriftelijke reactie zou ongetwijfeld de thans nog bestaande scherpe tegenstelling insake Nieuw Guinea standpunt accentueren, en bij een eventueel antwoord tot nieuwe complicaties kunnen leiden. Het een en ander brengt mij thans tot advies om i.p.v. de voorgenomen brief te doen uitgaan mondeling aan Rum mede te delen hoe de Regering over de rede denkt. Gevoegd bij hetgeen Hirschfeld daarover reeds tegen Hatta en Sukarno heeft opgemerkt zou door dergelijk door Rum aan zijn Regering door te geven onderhoud teleurstelling van de Nederlandse Regering voldoende tot uitdrukking kunnen komen. Daarbij neem ik aanmerking, dat in een gesprek met Rum wel iets meer gezegd zal kunnen worden dan in een zorgvuldig opgestelde brief. Kennisgeving van motieven (voor welke mededeling ik U gaarne dank zeg), welke de Ministerraad tot het dirigeren van de Kortenaar naar Nieuw Guinea hebben doen besluiten, kan geen wijziging brengen in mijn standpunt vermeld in mijn telegram nr. 440. Wanneer ik mijn bezwaren tegen de beslissing ontvoers en afweeg tegen directe nut van de aanwezigheid van het schip in de wateren van Nieuw Guinea en daarbij in aanmerking neem, dat de Piet Hein toch over enige tijd daar komt, neem ik mijn bezwaren te moeten laten prevaleren. Een Aneta-bericht gewijd aan het afscheid van Hirschfeld werd hier niet gepubliceerd. Ik vernam het slechts uit de reacties in de Nieuwe Courant en Uw telegram. Ik zal de auteur ontbieden en volsta thans met een categorische ontkenning van de juistheid.

GEHEIM SP 7

Ter beveiliging van code-verbindingen zijn o.a. de volgende punten van belang:—

1. Op een codetelegram mag telegrafisch niet in open taal geantwoord worden.
2. Over de inhoud van een codetelegram mag niet met verwijzing naar dat telegram per telefoon gesproken worden.
3. Dossiers, welke codetelegrammen bevatten (ook in paraphrase), dienen veilig opgeborgen te worden.
4. Kladpapier, carbonpapier en dergelijke verband houdende met codetelegrammen dienen verbrand te worden (versnipperen is niet voldoende).
5. Afschriften van paraphrassen van codetelegrammen mogen uitsluitend door de afd. Verbindingen vervaardigd worden.

[Kopie van bewerker]

Voor van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker persoonlijk. Verwezen wordt naar Uw telegram 237.

Naar aanleiding van Uw voornemen om de R.I. via Rum schriftelijk Uw teleurstelling over de rede van Sukarno kenbaar te maken, merk ik op, dat Hirschfeld bij afscheidsbezoeken zowel bij Hatta als bij Sukarno zelf aanstonds op de rede heeft gereageerd en daarbij de verwachting heeft uitgesproken, dat zij ook bij de Nederlandse Regering niet in goede aarde zou vallen. De rede heeft ook bij Cochran, Kermode en andere buitenlandse vertegenwoordigers veel critiek ontmoet. Hoewel bepaald ook naar mijn gevoelens wel iets ervoor te zeggen zou zijn, dat Nederland aan zijn misnoegen officieel uiting zou geven, heb ik toch uiteindelijk gemeend U niet in die richting te moeten adviseren omdat op een rede van een staatshoofd anders dan op die van een minister door een vreemde regering nu eenmaal slechts met de uiterste voorzichtigheid moet worden gereageerd. Dat spreekt i.c. vooral, omdat tijdens het uitspreken van de rede geen normaal kabinet aanwezig was en critiek op de rede dus spoedig een aanval op Sukarno persoonlijk wordt, waardoor nieuwe gevoelsreacties worden opgeroepen. Een schriftelijke reactie zou ongetwijfeld de thans nog bestaande scherpe tegenstelling inzake Nieuw-Guineastandpunt accentueren, en bij een eventueel antwoord tot nieuwe complicatie kunnen leiden. Het een en ander brengt mij thans tot advies om i.p.v. de voorgenomen brief te doen uitgaan mondeling aan Rum mede te delen hoe de Regering over de rede denkt. Gevoegd bij hetgeen Hirschfeld daarover reeds tegen Hatta en Sukarno heeft opgemerkt zou door dergelijk door Rum aan zijn Regering door te geven onderhoud teleurstelling van de Nederlandse Regering voldoende tot uitdrukking kunnen komen. Daarbij neem ik in aanmerking, dat in een gesprek met Rum wel iets meer gezegd zal kunnen worden dan in een zorgvuldig opgestelde brief. Kennisneming van motieven (voor welke mededeling ik U gaarne dank zeg), welke de Ministerraad tot het dirigeren van de Kortenaar naar Nieuw-Guinea hebben doen besluiten, kan geen wijziging brengen in mij standpunt vermeld in mijn telegram nr. 440. Wanneer ik mijn bezwaren tegen de beslissing ontvouw en afweeg tegen directe nut van de aanwezigheid van het schip in de wateren van Nieuw-Guinea en daarbij in aanmerking neem, dat de Piet Hein toch over enige tijd daar komt, meen ik mijn bezwaren te moeten laten prevaleren. ZEn Aneta-bericht gewijd aan het afscheid van Hirschfeld werd hier niet gepubliceerd. Ik vernam het slechts uit de reacties in de Nieuwe Courant en Uw telegram. Ik zal de auteur ontbieden en volsta thans met een categorische ontkenning van de juistheid.